

«Πράσινο φως» για τους νέους κανόνες για την ασφάλεια των προϊόντων στην ΕΕ

Την περασμένη εβδομάδα οι ευρωβουλευτές ενέκριναν (569 ψήφοι υπέρ, 13 κατά, καμία αποχή) τον νέο κανονισμό για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων αναφορικά με τα μη εδώδιμα καταναλωτικά προϊόντα. Ο νέος κανονισμός επικαιροποιεί την υφιστάμενη οδηγία για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων με βάση τις τελευταίες εξελίξεις στον ψηφιακό τομέα και την αύξηση των διαδικτυακών αγορών.

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλα τα προϊόντα που διατίθενται στην αγορά είναι ασφαλή για τους καταναλωτές, ο νέος κανονισμός περιλαμβάνει μέτρα που εγγυώνται ότι οι κίνδυνοι για τους πλέον ευάλωτους καταναλωτές (π.χ. παιδιά), οι πτυχές του φύλου και η ασφάλεια στο διαδίκτυο θα λαμβάνονται επίσης υπόψη όταν διενεργείται αξιολόγηση του κάθε προϊόντος.

Ο νέος κανονισμός επεκτείνει τις υποχρεώσεις των οικονομικών φορέων (όπως οι κατασκευαστές, εισαγωγείς και διανομείς), δίνει περισσότερες εξουσίες στις εποπτικές αρχές και θεσπίζει σαφείς υποχρεώσεις για τις ηλεκτρονικές πλατφόρμες εμπορίου. Οι πλατφόρμες θα πρέπει να συνεργάζονται με τις εποπτικές αρχές για να ελαττώνουν τους κινδύνους. Οι αρμόδιες αρχές, από την πλευρά τους, θα μπορούν να δώσουν εντολή στις ηλεκτρονικές πλατφόρμες να αφαιρέσουν επικίνδυνα προϊόντα ή να αποκλείσουν την πρόσβαση των καταναλωτών σε αυτά, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση εντός δύο εργάσιμων ημερών. Ο κανονισμός προβλέπει επίσης ότι τα προϊόντα που παράγονται εκτός ΕΕ θα μπορούν να διατίθενται στην εσωτερική αγορά μόνο εάν υπάρχει οικονομικός φορέας εγκατεστημένος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για την ασφάλειά τους.

Η αναθεωρημένη νομοθεσία θα βελτιώσει τη διαδικασία ανάκλησης προϊόντων, καθώς τα σχετικά νούμερα για τις επιστροφές είναι χαμηλά επί του παρόντος, ενώ εκτιμάται ότι ένας στους τρεις καταναλωτές στην ΕΕ εξακολουθεί να χρησιμοποιεί προϊόντα που έχουν ανακληθεί. Με τους νέους κανόνες, εάν αποφασιστεί η ανάκληση ενός προϊόντος, οι καταναλωτές θα ενημερώνονται άμεσα και θα τους προσφέρεται η επιλογή για επισκευή, αντικατάσταση ή επιστροφή χρημάτων. Οι καταναλωτές θα έχουν επίσης το δικαίωμα να υποβάλουν καταγγελίες ή να προσφεύγουν συλλογικά στη δικαιοσύνη. Οι πληροφορίες σχετικά με την ασφάλεια των προϊόντων και τις δυνατότητες προσφυγής των καταναλωτών θα πρέπει να είναι διαθέσιμες σε σαφή και εύκολα κατανοητή γλώσσα. Το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης της ΕΕ για επικίνδυνα προϊόντα («πύλη ασφαλείας») θα εκσυγχρονιστεί ώστε να εντοπίζονται πιο αποτελεσματικά τα μη ασφαλή προϊόντα, καθώς και για να παρέχει ευκολότερη πρόσβαση στα άτομα με αναπηρία.

Η εισηγήτρια Dita Charanzová (Renew, Τσεχία) δήλωσε: «Χάρη στη νέα νομοθεσία προστατεύουμε τους πλέον ευάλωτους καταναλωτές, ιδίως τα παιδιά. Το 2020, το 50% των προϊόντων που κρίθηκαν επικίνδυνα προήλθαν από την Κίνα. Με τους κανόνες αυτούς κάνουμε ένα κρίσιμης σημασίας βήμα εναντίον όσων πωλούν μη ασφαλή προϊόντα στην Ευρώπη. Κάθε προϊόν που πωλείται θα πρέπει να έχει έναν υπεύθυνο για την εμπορία του στην ΕΕ. Τα μη ασφαλή προϊόντα θα αφαιρούνται από τα ηλεκτρονικά καταστήματα εντός δύο ημερών. Οι καταναλωτές θα ενημερώνονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για το αν έχουν αγοράσει κάποιο μη ασφαλές προϊόν. Ακόμη, θα έχουν το δικαίωμα επισκευής, αντικατάστασης ή επιστροφής χρημάτων σε περίπτωση ανάκλησης ενός προϊόντος. Όταν η

νομοθεσία τεθεί σε ισχύ, θα υπάρχουν λιγότερα επικίνδυνα προϊόντα στην Ευρώπη».

Το κείμενο του κανονισμού θα πρέπει να εγκριθεί επίσημα και από το Συμβούλιο. Στη συνέχεια θα δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ και θα τεθεί σε ισχύ. Ο κανονισμός για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων θα αρχίσει να εφαρμόζεται 18 μήνες αργότερα.

Το 2021 το 73% των καταναλωτών αγόρασαν προϊόντα μέσω διαδικτύου (50% το 2014), ενώ το 2020 το 21% παρήγγειλε κάτι από χώρες εκτός ΕΕ (8% το 2014). Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της πύλης ασφαλείας της ΕΕ για το 2020, το 26% των προειδοποιήσεων για επικίνδυνα προϊόντα αφορούσε προϊόντα που πωλούνται στο διαδίκτυο, ενώ τουλάχιστον το 62% αφορούσε προϊόντα προερχόμενα από χώρες εκτός της ΕΕ και του ΕΟΧ.

Οι νέοι κανόνες αναμένεται να βοηθήσουν τους καταναλωτές στην ΕΕ να εξοικονομήσουν περίπου 1 δισ. ευρώ τον πρώτο χρόνο και περίπου 5,5 δισ. ευρώ την επόμενη δεκαετία. Πιο συγκεκριμένα, μειώνοντας τον αριθμό μη ασφαλών προϊόντων που διατίθενται στην αγορά, τα νέα μέτρα αναμένεται ότι θα μειώσουν τα ατυχήματα που προκαλούνται από αυτά τα προϊόντα (κόστος που εκτιμάται σήμερα σε 11,5 δισ. ευρώ ετησίως), καθώς και το συνεπακόλουθο κόστος για υγειονομική περίθαλψη (περίπου 6,7 δισ. ευρώ ετησίως).